

1. UVOD

Institut izigravanja (fraus legis) zakona ima bogatu historiju, te jako zanimljivu, najčešće vezanu za brak i bračno pravo, ali i za druga prava, od statusnog, poslovnog, pomorskog, do, sa sigurnošću mogu tvrditi sve i jedne poznate grane prava danas.

Oduvijek postoje ljudi koji da bi ostvarili svoje ciljeve spremni su ići do kraja, pa makar to značilo i prijevarno izbjegavanje zakona i pravnih normi, koje na ovaj ili onaj način nastoje prilagoditi vlastitim potrebama koje im trebaju omogućiti lakše postizanje zacrtanih ciljeva.

Vještačkim stvaranjem ili mijenjanjem činjenica na kojima se zasniva određena norma da bi se postigla primjena nekog povoljnijeg prava predstavlja prevarno izigravanje zakona u međunarodnim odnosima, odnosno Međunarodnom privatnom pravu.

Kako je riječ o samo prividno krutoj materiji Međunarodnog privatnog prava, odnosno fleksibilnoj materiji ostavljen je veliki manevarski prostor, pojedincima koji na nesavjestan način izigravaju norme propisane zakonima koji obrađuju materiju Međunarodnog privatnog prava.

Fraudolozno ponašanje stranaka se ogleda u ugovaranju primjene nekog prava ne u normalnom toku i iz opravdanih razloga svog poslovanja, već isključivo radi toga da se postigne primjena stranog zakona kako bi se neopravdano izbjegla primjena odredaba domaćeg prava (lex fori). Zaobilaženju ili izigravanju zakona uvijek je krajnja svrha postizanje primjene nekog stranog materijalnog prava, a ne domaćeg; te je ono iz tog razloga fraudolozno.

Izigravanje stranog materijalnog prava sud ne uzima u obzir, ako ono samo po sebi nije nekorektno i protivno moralu i dobrim običajima u kom slučaju sud može primjeniti odredbe koje se odnose na zaštitu javnog poretka.

Spomenuta svrha postiže se promjenom pojedinačne veze koja je općenito određena, jer pri autonomiji koju strankama omogućuje Međunarodno privatno pravo, nastoji se postići promjena poveznice u tom da stranke uglavljaju primjenu drugog prava, a ne onog koje bi dolazilo do promjene po poveznicama koje bi bile mjerodavne da stranke nisu drugo ugovorile i na taj način stranke mijenjaju upravo tu poveznicu odnosno veznu okolnost.